

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5

Виконавчій директорці
Європейської Бізнес Асоціації

п. Ганні Дерев'янку

Шановна пані Ганно!

Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики розглянув Ваше звернення про надання роз'яснень щодо застосування деяких положень Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Згідно з частиною третьою статті 21 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» комітети з питань, віднесених до предметів їх відання, мають право надавати роз'яснення щодо застосування положень законів України. Однак такі роз'яснення не мають статусу офіційного тлумачення.

1. Щодо використання слів, скорочень, абревіатур та позначень англійською мовою, з використанням літер латинського, грецького алфавітів, назв косметичних інгредієнтів згідно з міжнародною номенклатурою в інформації про продукцію

Відповідно до абзацу першого частини сьомої статті 30 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» інформація про вироби (товари), роботи чи послуги доводиться до відома споживача в порядку, у спосіб та в обсязі, що визначені Законом України «Про захист прав споживачів».

Згідно з абзацом першим частини другої статті 15 Закону України «Про захист прав споживачів» відповідна інформація про продукцію (вироби, товари, роботи чи послуги) доводиться до відома споживачів виробником (виконавцем, продавцем) у супровідній документації, що додається до продукції, на етикетці, а також у маркуванні чи іншим способом (у доступній наочній формі), визначеним відповідними нормативно-правовими актами, у тому числі технічними регламентами, або прийнятим для окремих видів продукції або в окремих сферах обслуговування.

Абзацом другим частини першої статті 30 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» визначено, що в інформації про вироби (товари), роботи чи послуги, наданій державною мовою, допускається використання слів, скорочень, аббревіатур та позначень англійською мовою та/або з використанням літер латинського та/або грецького алфавітів.

З огляду на це вважаємо, що в інформації про продукцію (вироби, товари, роботи, послуги), яка міститься у супровідній документації, що додається до продукції, на етикетці продукції, у маркуванні продукції або яка доводиться до відома споживачів у інший спосіб, визначений законодавством, можуть використовуватися окремі слова, скорочення, аббревіатури та позначення англійською мовою та/або з використанням літер латинського та/або грецького алфавітів, у тому числі загальновідомі слова чи аббревіатури англійською мовою, або такі, які позначають певні технології чи технологічні елементи, які є уніфікованими у світі та набули широкого вжитку в Україні, назв (позначень) косметичних та інших інгредієнтів згідно з відповідною міжнародною номенклатурою.

Водночас звертаємо увагу на те, що статтею 10 Конституції України єдиною державною мовою в Україні визначено українську мову. Частина перша статті 6 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» встановлює обов'язок кожного громадянина України володіти державною мовою. Однак чинне законодавство України (крім окремих, прямо визначених випадків, пов'язаних із зайняттям громадянами певних категорій посад державної служби) загалом не передбачає обов'язку громадян України володіти іноземними мовами. Тому на сьогоднішній день не всі громадяни України володіють англійською мовою чи володіють нею на необхідному рівні, що дозволяє їм не лише прочитати, але й зрозуміти інформацію, викладену англійською мовою або з використанням літер латинського чи грецького алфавітів. Через це, у випадку розміщення у супровідній документації до продукції (виробів, товарів), на етикетці, у маркуванні інформації про склад такої продукції або окремі косметичні чи інші інгредієнти, які входять до її складу, лише англійською мовою або відповідно до міжнародної номенклатури з використанням літер латинського алфавіту, такі громадяни не зможуть отримати повну інформацію про основні властивості продукції (виробів, товарів), що не лише може вплинути на можливість здійснення ними свідомого і компетентного вибору потрібної продукції, але й у деяких випадках створити небезпеку для їхнього здоров'я.

Отже, з огляду на зміст положень частин першої, другої, шостої та абзацу першого частини сьомої статті 30 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», поруч із інформацією про склад продукції та інгредієнти, які входять до її складу, відповідно до міжнародної номенклатури з використанням літер латинського або грецького алфавіту, у

супровідній документації до продукції, на етикетці, у маркуванні має також наводитись інформація про такі інгредієнти та склад конкретної продукції (виробу, товару) загалом державною мовою.

2. Щодо використання слів, скорочень, абревіатур та позначень англійською мовою, з використанням літер латинського, грецького алфавітів у торговельних знаках та брэндах, у тому числі не зареєстрованих в Україні

Згідно зі статтею 42 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» торговельні марки (знаки для товарів і послуг) використовуються у тому вигляді, в якому їм надана правова охорона.

Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» правова охорона надається торговельній марці, яка не суперечить публічному порядку, загальновизнаним принципам моралі, вимогам Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» та на яку не поширюються підстави для відмови у наданні правової охорони, встановлені Законом України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг».

Згідно з абзацом шостим статті 1 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» зареєстрована торговельна марка – це торговельна марка, на яку видано свідоцтво або яка має міжнародну реєстрацію, що діє на території України.

Порядок реєстрації торговельних марок в Україні регулюється Законом України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». Міжнародна реєстрація торговельних марок (знаків для товарів і послуг) регулюється Паризькою конвенцією про охорону промислової власності від 20.03.1883, Мадридською угодою про міжнародну реєстрацію знаків від 14.04.1891, Протоколом до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків, прийнятим в Мадриді 28.06.1989, Угодою про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (додаток 1С до Угоди про заснування Світової організації торгівлі від 15.04.1994) та іншими міжнародно-правовими угодами.

З огляду на це торговельні марки (знаки для товарів і послуг), зареєстровані в Україні відповідно до Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», а також торговельні марки (знаки для товарів і послуг), які мають міжнародну реєстрацію, використовуються в Україні в тому вигляді, в якому вони зареєстровані, в тому числі в інформації про продукцію (вироби, товари, роботи, послуги), яка міститься у супровідній документації, що додається до продукції, на етикетці продукції, у маркуванні продукції, або доводиться до відома споживачів у визначений законодавством інший спосіб, і при цьому у таких торговельних марках (знаках для товарів і послуг) можуть,

зокрема, використовуватися слова, скорочення, аббревіатури та позначення англійською мовою та/або з використанням літер латинського та/або грецького алфавітів.

3. Щодо використання слів, скорочень, аббревіатур та позначень англійською мовою з використанням літер латинського, грецького алфавітів у адресах іноземних виробників продукції та назвах іноземних підприємств

Згідно з частинами першою та третьою статті 41 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» географічні назви, а також назви скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, проспектів, площ, майданів, набережних, мостів та інших об'єктів топоніміки населених пунктів виконуються державною мовою. Назви географічних об'єктів та об'єктів топоніміки, розташованих на території інших держав, а також географічних об'єктів та об'єктів топоніміки, на які не поширюються суверенітет та юрисдикція будь-якої держави, при використанні в Україні подаються державною мовою у транскрипції з мови оригіналу з урахуванням особливостей української фонетики та правопису. Якщо такий географічний об'єкт, об'єкт топоніміки має назву українського походження, то така назва може застосовуватися замість або поряд з іншомовною.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про географічні назви» географічні назви – це власні назви географічних об'єктів, що застосовуються для їх розпізнавання та встановлення відмінності від інших об'єктів. Географічні об'єкти – це цілісні і відносно стабільні утворення Землі природного або антропогенного походження, що існують або існували в минулому і характеризуються певним місцеположенням: орографічні - материки, гори, хребти, скелі, ущелини, льодовики, рівнини, низовини, яри, балки, острови, коси, вулкани, печери тощо; гідрографічні - океани, моря, затоки, протоки, лимани, озера, болота, водосховища, річки, канали тощо; адміністративно-територіальні - держави, автономні території, області, райони, міста, селища, села тощо; соціально-економічні - залізничні станції, роз'їзди, порти, пристані, аеропорти тощо; природно-заповідні - природні парки, заповідники, заказники, заповідні урочища та інші подібні об'єкти.

З огляду на це назви географічних об'єктів та об'єктів топоніміки, розташованих на території інших держав, а також географічних об'єктів та об'єктів топоніміки, на які не поширюються суверенітет та юрисдикція будь-якої держави, при використанні в Україні мають подаватися державною мовою у транскрипції з мови оригіналу з урахуванням особливостей української фонетики та правопису.

Водночас, з урахуванням положень абзацу другого частини першої статті 30 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» при використанні таких назв в інформації про вироби (товари),

роботи чи послуги або їх виробника (який не є суб'єктом господарювання, зареєстрованим в Україні), яка надається державною мовою у супровідній документації, що додається до продукції, на етикетці продукції, у маркуванні продукції, або доводиться до відома споживачів у визначений законодавством інший спосіб, допускається використання окремих слів, скорочень, аббревіатур та позначень англійською мовою та/або з використанням літер латинського та/або грецького алфавітів.

Стосовно назв іноземних підприємств – виробників продукції (виробів, товарів, робіт, послуг), які не зареєстровані в Україні, то оскільки Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» окремо не регулює порядок та особливості використання таких назв в Україні, вважаємо, що в інформації про продукцію (вироби, товари, роботи, послуги) допускається використання назв таких підприємств англійською мовою та/або з використанням літер латинського та/або грецького алфавітів.

4. Щодо використання державної мови в комп'ютерних програмах з користувацьким інтерфейсом, встановлених на товарах, що реалізуються в Україні

Відповідно до частини другої статті 27 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» комп'ютерна програма з користувацьким інтерфейсом, встановлена на товарах, що реалізуються в Україні, повинна мати користувацький інтерфейс державною мовою, який за обсягом та змістом має містити не менше інформації, ніж іншомовні версії такого інтерфейсу. Недотримання цієї вимоги має наслідки, визначені законодавством про захист прав споживачів для реалізації товару неналежної якості.

Зазначена норма відповідно до абзацу дев'ятого пункту 1 розділу IX «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» набирає чинності через три роки з дня набрання чинності Законом, тобто з 16 липня 2022 р.

Згідно з абзацом другим частини першої статті 27 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» користувацьким інтерфейсом є відображувана інформація, з якою безпосередньо взаємодіє користувач під час використання комп'ютерної програми і яка містить текст будь-якою мовою спілкування між людьми (зокрема мова візуального дизайну комп'ютерної програми, мова взаємодії, діалогів та транзакцій між користувачем та комп'ютерною програмою).

Разом з тим, частиною восьмою статті 27 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» передбачено, що спеціалізоване наукове, технічне, медико-діагностичне обладнання, інше спеціалізоване, професійне обладнання, що не є товарами широкого вжитку

(прилади, машини, устаткування, верстати тощо), та його програмне забезпечення, а також спеціалізоване програмне забезпечення, призначене для використання лише у сфері інформаційних технологій, може не мати користувацького інтерфейсу державною мовою в разі наявності користувацького інтерфейсу англійською мовою.

З огляду на це з 16 липня 2022 р. користувацький інтерфейс комп'ютерних програм, встановлених на товарах, що реалізуються в Україні (крім спеціалізованого, професійного обладнання, що не є товарами широкого вжитку), повинен бути виконаний державною мовою та за обсягом і змістом має містити не менше інформації, ніж іншомовні версії такого інтерфейсу в разі наявності таких версій. Разом з тим, зазначене не стосується випадків встановлення будь-яких програм на будь-які товари або обладнання самим споживачем з його власної ініціативи, оскільки такі випадки Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» не регулюються.

5. Щодо вебсайтів іноземних суб'єктів господарювання

Згідно з частиною шостою статті 27 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» інтернет-представництва (в тому числі веб-сайти, веб-сторінки в соціальних мережах) суб'єктів господарювання, що реалізують товари і послуги в Україні та зареєстровані в Україні, виконуються державною мовою. Поряд з версією інтернет-представництв (у тому числі веб-сайтів, веб-сторінок у соціальних мережах), виконаних державною мовою, можуть існувати версії іншими мовами.

Для іноземних суб'єктів господарювання, що реалізують товари і послуги в Україні та мають в Україні дочірні підприємства, філії, представництва, версія веб-сайту державною мовою повинна містити достатню за обсягом та змістом інформацію для зрозумілої навігації та розкриття мети діяльності власника такого інтернет-представництва.

Версія інтернет-представництва державною мовою повинна мати не менше за обсягом та змістом інформації, ніж іншомовні версії, та завантажуватись за замовчуванням для користувачів в Україні.

Зазначена норма відповідно до абзацу дев'ятого пункту 1 розділу IX «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» набирає чинності через три роки з дня набрання чинності Законом, тобто з 16 липня 2022 р.

З огляду на це з 16 липня 2022 р. дочірні підприємства, філії, представництва іноземних суб'єктів господарювання, що реалізують товари і послуги в Україні, можуть надавати користувачам інформацію про продукцію (вироби, товари, роботи, послуги), що виробляється (надається) таким іноземним суб'єктом господарювання, та про самого іноземного суб'єкта господарювання,

у тому числі з розміщенням на власних вебсайтах (інтернет-представництвах) відповідних гіперпосилань на вебсайти (інтернет-представництва) іноземних суб'єктів господарювання. Однак при цьому відповідна версія вебсайту (інтернет-представництва) такого дочірнього підприємства, філії або представництва державною мовою повинна містити достатню за обсягом та змістом інформацію для зрозумілої навігації та розкриття мети діяльності власника такого інтернет-представництва. Разом з тим, поряд із версією вебсайту (інтернет-представництва), виконаною державною мовою, можуть існувати версії такого вебсайту (інтернет-представництва), виконані іншими мовами.

З повагою
Голова Комітету

Микита ПОТУРАЄВ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Потураєв Микита Русланович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000002A672E002C9F8E00
Дійсний до: 19.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-14/14-2021/203208 від 18.06.2021

525126